

Ines Cergol Bavčar

Vesna Furlanič-Valentinčič: RELIEFNE ZGODBE

Pesniški prvenec koprskpe pesnice Vesne Furlanič-Valentinčič *Reliefne zgodbe* je izšel pri založbi Galerija 2 v uredništvu Andreja Medveda in s spremno besedo Cirila Zlobca. Naslovnica in ilustracije so delo akademskega slikarja Zvesta Apollonija. Hkrati s pesniško zbirko pa je izšla tudi grafična mapa z izborom desetih pesmi in desetih Apollonijevih grafik.

Reliefne zgodbe so nastajale naglo, eruptivno in ciklično, kar se kaže tudi na oblikovnih posebnostih, predvsem dolžini verzov in ritmu, petih ciklov: *Uroki*, *Testament pergamentne roke*, *Nad slapovi nemirnega jutra*, *V večeru jutranjega mraka* in *Presevanja*.

Pesmi se večplastno prepletajo in prežemajo – zajemajoč iz arhetipov živalskega in rastlinskega sveta (samorog, gazele, konji, mačke, zveri, kače, kolibrij, goščava, trava, macesen...) ter imanentnega praritma, zvočnosti, ki je vitalistično vtkan v celotno tkivo pezij – in spletajo simbolični, mestoma celo hermetični poetološki svet. Iz fragmentov sedanosti, pravzaprav iz besede kot simbola, opomnajo preteklost in napovedujejo prihodnost kot vzročno-posledično kategorijo vsebivanja. Zbirka zveni kot vabilo podati se v večnost, prestopiti časovno-prostorsko (navidezno) mejo in zaživeti celovitost vsebivanja. Pesnica prehodi to pot od prvega do zadnjega cikla: prek spominov, notranjih bitk, iskanja, grehov človeštva, daritev in zaklinjanj, vendar ne tožno pesimistično, temveč z mediteransko vitalnostjo, celo senzualnostjo sestopa skozi ožino v zagon svetlobe: »V nabreklo mi votlino/ ustnic hlad potopi./ kjer iztrgani besedi/ moč povrneš...« (str. 87) In prav to simbolično eruptivno mediteransko linijo podčrtujejo tudi Apollonijeve ilustracije, vsebinsko naslonjene na sporočilnost pesmi. Že v prvem ciklu *Uroki* se pesniški subjekt silovito poda na pot priklicevanja. V prepletu svetov in trenutka išče srebrno nitko svetlobe. Skozi drugi cikel *Testament pergamentne roke* se s posvetitvami umrlemu očetu, kateremu je zbirka tudi posvečena, umrli pesnici Tatjani Soldo... prebija skozi svet onstranstva, neprenehoma tesno povezan z življenjem, do tretjega, središčnega cikla *Nad slapovi nemega jutra*. Tu izstopi nabrizgana energija, ki zaživi v vsej ‚vbitosti‘, zaokroženosti, predajanju, kar se stopnjuje v četrtem ciklu *V večeru jutranjega mraka*, v katerem se vitalnost še bolj potencira v kipenju, plesu, življenju, pisanju in v eksplicitni podobi – ‚midva‘. Verze preveva senzualnost, erotika, ki brni, zveni z nekakšno sinestetično vseprisotnostjo. Vendar ne gre za transparentno senzualnost in tudi ne za zgolj sebi namenjeno, temveč za opomenjeno v sklopu vseživnega, delujočega, celo transcendentnega. Kot da pesnica z živim, s telesom, tiplje v neživo, onstransko. Življenje, bivanje se v pravljici o času, v neizgovorjenem, v slasti rdečega ritma, v večnem krogu – prevračanju vrača v prapočelo: »Pronicanje

iz točke neresničnosti, praviš temu in poskakuješ/ v sebi. Našel si opornik, da te z vleče tja, od koder ni/ povratka. Prihajam od nikoder in grem nikamor. Pa so vse/ nesmiselne besede v hipu postavljene, v hipu odstirajo, v/ hipu prezrcalijo pomenske nodejanke.« (str. 57)

Tako stopa pesnica v zadnji cikel Presevanja zrela in pripravljena prestopiti magično, navidez nepropustno živo mejo: ,skozi telo, v spreminjanju zajeta/ v želji izostrena' se prepušča vrvenju, odhajanju in se odveže zavezanosti: »Ne vara te oko./ ko v strugi reke./ ki izginja./ sebe tam zagledaš.// V pretanjeni spirali/ skozte/ v votlino raztelesenih/ oblik/ ponikne vse./ kar se v besedo vpenja./ kar priznaš/ kot del imena./ ki te kliče.« (str. 83)

Pesnica stopa torej v drugo pokrajino, v utripanje svetlobnega semena, drugačna, sicer noseča s seboj semena, sklita v srebrnini pustih dni, vendar osvobojena, vse bolj prosojna in presevaljoča, kristalizirana kot enota in celota večnosti: »Skozi mene v mir breztežni/ te ponese vodna vila./ k jastrebu, ki širi krila/ v gibkem valovanju.« (str. 96) Šele iz zbirke kot celote lahko razberemo tudi uvodno pesem Mačja gnezda, v kateri rog/samorog (moški princip) vodi pesem ,iz srca iz goščave' (ženski princip). Gre torej za genezo bivanja in hkrati genezo pesnjenja.

Pesmi Reliefnih zgodb, ali ,drhteča lirika' in ,skrivnostna komunikacija', kot jih opredeljuje Ciril Zlobec, hkrati osrediščajo in razsrediščajo; ko lahko dojamemo svet, življenje, transcendenco, sebe, pesem kot celoto, jedro, središče, se začenja razpršitev, razsredičenje v vse-enost, v večnost.